

Худудларнинг инвестицион паспорти

Бугунги кунда аҳоли турмуш даражасини ошириш ва қўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилашда ҳудудларга тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш муҳим ўрин тутади. Шу боис, мазкур масалага катта эътибор қаратилмоқда.

Президентимизнинг 2018 йил 15 августдаги “Тошкент шаҳрида инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича экспериментни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони айни шу йўналишдаги ўзига хос ҳужжат ҳисобланади.

Унга кўра, Тошкент шаҳри ва туманларнинг тегишли ҳудудларда мавжуд имконият ва шароитларни акс эттиришни назарда тутадиган инвестиция паспортларини яратиш кўзда тутилган.

Шу ўринда инвестиция паспорти нима, у қандай мақсадда ишлаб чиқилади, деган савол туғилиши табиий. Бу борада эса хориж тажрибасига мурожаат қилиш фойдадан холи бўлмайди.

Таҳлилларга кўра, бугунги кунда дунёнинг кўплаб мамлакатларида минтақаларнинг иқтисодий ва инвестицион жозибадорлигини ошириш мақсадида ҳудуднинг инвестиция паспортини яратиш амалиёти қўлланилади. У ҳудудларни жадал ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш учун потенциал инвесторларни жалб қилишга мўлжалланган.

Худудларнинг инвестиция паспорти (Investment passport) инвесторларнинг эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда минтақадаги инвестицион муҳит ҳақида тўлиқ маълумотни ўзида акс эттирган ахборот-таҳлилий ҳужжатдир.

Кўпгина эксперталар минтақаларнинг инвестицион паспортини хорижий инвесторларни жалб қилиш учун реклама воситаси, деб ҳисоблашади.

АҚШда саноатга инвестицияларни жалб қилиш мақсадида штатлар, шаҳар ва бошқа маъмурий-ҳудудий тузилмалари ОАВ орқали ўз ҳудуди салоҳиятини намойиш этишади. Бу усул “бургомистрларнинг рақобати” номини олган бўлиб, у ҳам ҳудуднинг инвестиция паспортига асосланган.

Ушбу фаолият доирасида хорижий инвесторларга маҳаллий инфратузилма, меҳнат, солиқ тизими, кўчмас мулк нархи тўғрисида маълумот берилади. Бундан ташқари, ҳукумат мазкур таҳлилий ҳужжат орқали ер сотиб олиш ва қуриш, транспорт хизматлари, алоқа ҳолати, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш чора-тадбирлари ва маҳаллий бозорнинг талаби ҳақида ахборот тақдим этади.

Хитойда хорижий сармоядорларни мамлакатнинг инвестицион имкониятлари тўғрисида ахборот беришнинг очиқ тизими амал қиласди. Худудларнинг инвестиция паспортлари маҳаллий ҳокимиятларнинг расмий веб-сайтларида жойлаштириллади. Хорижий инвесторлар мазкур ҳужжат воситасида инвестицион лойиҳалар доирасида ҳукумат ва маҳаллий ҳокимият томонидан бериладиган турли имтиёзлар тўғрисида хабардор бўлиши мумкин.

Ҳозирги вақтда ҳудуднинг инвестиция паспортларини ишлаб чиқиш амалиёти Россия, Беларусь, Украина ва Қозоғистонда муваффақиятли қўлланилмоқда.

Россия Федерацияси ва Беларусдаги ҳудудларнинг инвестиция паспортларини ўрганиш жараёни шуни кўрсатдики, маҳаллий ҳокимият органлари ушбу ҳужжатларда асосий эътиборни минтақанинг географик жойлашуви, иқтисодий имкониятлари, табиий ресурслар салоҳияти, саноат инфратузилмаси, электр, газ ва сув таъминоти ҳолати, демографик ресурс, сайёҳлик, транспорт ва алоқа, транзит ва логистика инфратузилмалари ҳақида маълумот беришга қаратишган.

Шунингдек, ахборот-таҳлилий ҳужжат ҳудудда амалга оширилаётган инвестицион лойиҳалар, уларнинг норматив-хуқуқий асослари ва мазкур жараёнда ўрнатилган тартиб, инвестицион обьектлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига қамраб олган. Сармоядорлар инвестицион

фаолият ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлиши учун статистик ва аналитик жадваллар, графиклар билан тўлдирилган.

Худудларнинг инвестиция паспортлари маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг махсус порталлари ва веб-сайтларида жойлаштирилиб, маълумотлар ҳар чоракда ёки ҳар йили мунтазам янгиланиб турилади.

Шуни таъкидлаш керакки, инвестиция паспорти сармоядорга ишбилармонлик муҳитини яхшилаш бўйича турли чора-тадбирларнинг амалга оширилишини ҳисобга олган ҳолда худуднинг асосий имкониятлари, унинг жозибадорлиги, ривожлантириш истиқболлари ҳақида маълумот беради.

Хорижий тажрибанинг кўрсатишича, инвестиция паспортлари тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш, бунинг учун қулай муҳитни яратиш, сармоядорларга мамлакатда яратилган имкониятлар борасида кенг маълумот бериш мақсадида ишлаб чиқилади.

Ўзбекистонда ҳам худудларнинг инвестиция паспортларини ишлаб чиқиш орқали бир қатор масалаларни ҳал этиш мумкин.

Биринчидан, улар асосида хорижий мамлакатларда ташкил этилаётган иқтисодий форумлар учун тақдимот видеороликларини тайёрлаш имкониятлари кенгаяди.

Иккинчидан, инвестиция паспортининг электрон кўринишини рус ва инглиз тилларида маҳаллий ҳокимият органлари расмий веб-сайтларида ва хориждаги дипломатик муассасаларда жойлаштириш йўли билан чет эл инвесторларини тегишли худуднинг ўзига хос хусусиятлари ҳамда инвестицион жозибадорлиги борасида хабардор қилиш мумкин бўлади. Бу эса, ўз навбатида, Ўзбекистонга хорижий инвестициялар оқимини кўпайтиришда муҳим омил бўлиб хизмат қиласади.

Тимур АҲМЕДОВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти

хузуридаги Стратегик ва минтақаларaro

тадқиқотлар институти бўлим раҳбари.